

Puntdevista 68. Les lliçons del coronavirus (15/3/2020)

La primera lliçó que podríem treure de la insòlita situació que vivim, com em deia un bon amic, és la constatació de la nostra feblesa en tant que animal bípede que conviu amb la resta d'essers vius del planeta, encara que la nostra superior capacitat cerebral ens permet dominar-lo en múltiples aspectes i formes. Però en qualsevol moment podem restar sotmesos a l'acció d'altres essers vius, front dels quals no disposem de defenses immediates. Ara hem rebut una cura d'humilitat, en definitiva.

Hem globalitzat tot el mon, certament, però això mateix ha estat la causa de la proliferació general del coronavirus que ara ens afecta, car persones i productes circulen sense limitacions a menys que es prenguin unes mesures radicals per impedir-ho. I aleshores ens adonem de com depenem dels altres per a la nostra vida ordinària: alimentació, esbarjo, producció, etc. Potser ens caldria potenciar molt més totes les possibilitats de l'entorn pròxim per cobrir la nostra vida ordinària, traient-nos aquesta obsessió per moure'ns i adquirir productes llunyans, per exemple. S'ha dit que un cotxe Toyota es construeix mitjançant la implicació directa o indirecta de més de dues mil empreses. Tot un exemple a meditar.

Situacions com l'actual també posen a prova el grau de responsabilitat i solidaritat que tinguem cadascú de nosaltres, tant per seguir las instruccions generals que ens puguin donar les autoritats corresponents, com per prendre les mesures personals que sabem cal aplicar per no propagar la malaltia. La fugida de la residència habitual vers altres indrets, que s'ha produït en els darrers dies, és una mostra de com sense restriccions imposades és difícil aconseguir el compromís de tota una població. L'anàlisi de la situació creada hauria de ser una font de debat educatiu a les famílies i a les escoles quan es pugui.

Aquests temps de reclusió forçada posarà a prova la capacitat real de l'anomenat "teletreball", que ja fa molt temps que existeix en alguns àmbits. Ara es demostrarà si moltes de les activitats que es fan en un lloc de treball institucional, front un ordinador, es poden realitzar igualment a casa. L'experiència podria servir molt bé per reconsiderar la necessitat real de desplaçar-se diàriament als centres laborals per fer el mateix que es realitzar des de casa. Amb el ben antes que treballar a casa té també els seus inconvenients i que

aleshores el compliment de les tasques prevaleix per sobre del compliment dels horaris. Se'n pot fer una reflexió acurada al respecte, considerant aspectes ecològics, socials, psicològics, etc.

Els principis del teletreball són els mateixos que els de l'ensenyament a distància, en versió "*on line*" o de forma més tradicional. Ara haurà de ser aquesta forma d'ensenyament el que es fomenti, adaptat lògicament a l'edat dels alumnes, durant el període que restin tancades les escoles. Els alumnes han de rebre instruccions, orientacions, materials informatius, ... per fer les corresponents activitats d'aprenentatge, de manera que puguin aprofitar tot aquest període per seguir aprenent. La generalitzada utilització dels mitjans informàtics facilita aquesta tasca per a la gran majoria d'alumnes i famílies. I l'existència alguns casos que no disposen dels mateixos no pot eximir a la resta, sinó que cal cerca mesures per fer-los-hi accessibles, o bé donar-los mitjans més convencionals en últim extrem.

Si s'instal·len els hàbits de l'estudi personal en el nostre alumnat, després es podran seguir aplicant a l'ensenyament habitual, complementant-lo amb el treball en equip, perquè ambdós són igualment necessaris, sense oblidar mai que l'aprenentatge sempre és un procés personal; aprenem al costat i amb l'ajut dels altres, però cadascú aprèn per a ell i sempre de manera personalitzada.

Dins de totes les calamitats que aquesta pandèmia ens portarà, a veure si aprenem quelcom. Recordem allò d'"aprendre durant tota la vida"?

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)